

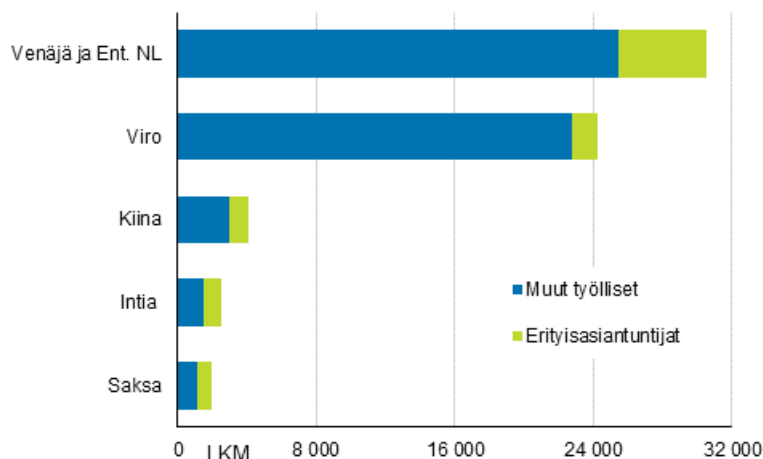
Työssäkäynti 2016

Ammatti ja sosioekonominen asema

Erityisasiantuntijoiden osuus suurin saksalaisilla ja intialaisilla

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuonna 2016 saksalais- ja intialaistaustaisten työllisten kymmenen suurimman ammattiryhmän joukossa oli useita erityisasiantuntijatason ammattiryhmiä. Saksalaistaustaisista 43 prosenttia ja intialaistaustaisista 40 prosenttia työskenteli erityisasiantuntijoina. Lukumääräisesti eniten kaikista ulkomaalaistaustaisista erityisasiantuntijoista oli venäläistaustaisia, 5 100 henkilöä.

Erityisasiantuntijat ja ulkomaalaistaustaiset työlliset maittain

Ulkomaalaistaustaisten työllisten lukumäärä oli 133 000 henkilöä vuonna 2016. Ulkomaalaistaustaisten työllisten lukumäärä kasvoi 32 000:lla vuodesta 2011 vuoteen 2016, ja heidän osuutensa kaikista työllisistä oli noin kuusi prosenttia, kasvua 1,6 prosenttiyksikköä.

Ulkomaalaistaustaisilla työllisillä yleisin taustamaa oli Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, noin 30 500 (kasvua 3 200 vuodesta 2011, 12 %). Seuraavaksi suurimmat taustamaat työllisten lukumäärän mukaan olivat Viro (24 200, kasvua 7 800, 48 %), entinen Jugoslavia (4 200, kasvua 900, 26 %), Kiina (4 000, kasvua 900, 30 %) ja Vietnam 3 900 (kasvua 1 400, 55 %).

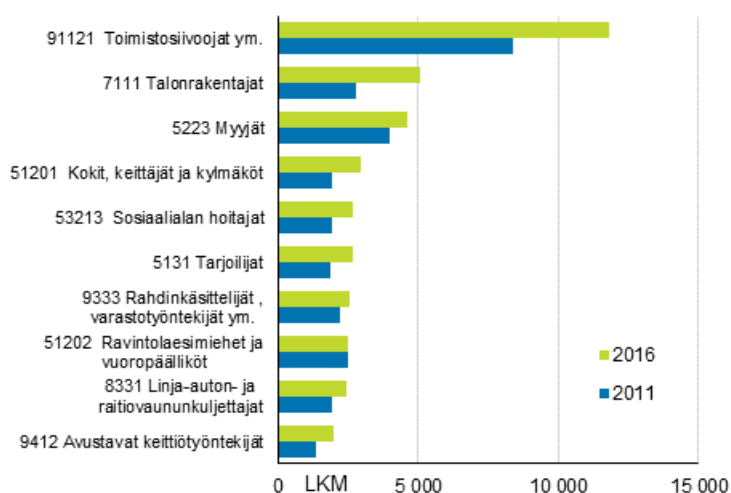
Taustamaan mukaan ulkomaisia henkilöitä työskenteli määrällisesti eniten toimistosiivoojina (11 800 henkilöä, kasvua 41 % vuoteen 2011 verrattuna). Muita tyypillisiä ammattiryhmiä ulkomaalaistaustaisille olivat talonrakentajat (5 000, kasvua 80 %), myyjät (4 600, kasvua 15 %), kokit keittäjät ja kylmäköt (2 900, kasvua 50 %) ja sosiaalialan hoitajat (2 700, kasvua 39 %).

Usealle taustamaalle yhteisiä ammattiryhmiä olivat esimerkiksi lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat sekä rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät.

Ulkomaalaistaustaisia erityisasiantuntijoita työskenteli muun muassa systeemyön erityisasiantuntijoina, yliopisto- ja korkeakouluopettajina, lääkäreinä ja tekniikan erityisasiantuntijoina.

Johtajien ammattiryhmä oli kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukosta mm. turkkilais- ja intialaistaustaisilla (AML2010, 3 numerotaso). Turkki-laistaustaiset työskentelivät hotelli- ja ravintolajohtajina, intialaistaustaiset vastaavasti tieto- ja viestintäteknologiajohtajina.

Ulkomaalaistaustaisten työllisten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2011 (AML2010)

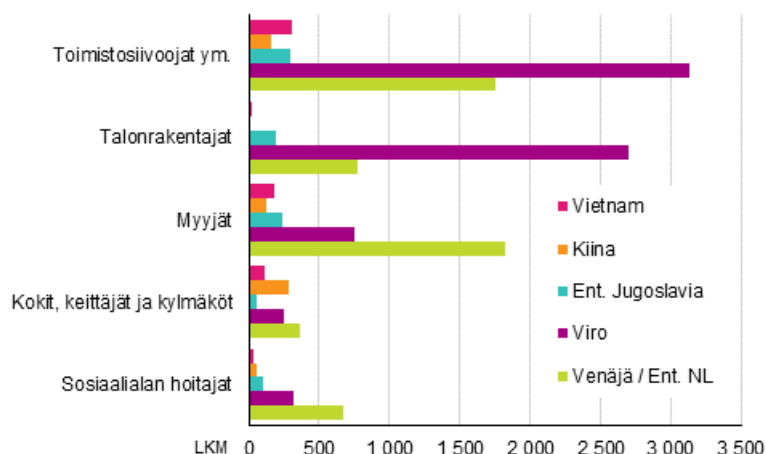

Ulkomaalaistaustaisista toimistosiivoojista ja talonrakentajista suurin osa oli virolaistaustaisia, kun myyjien yleisin taustamaa oli Venäjä (ml. entinen Neuvostoliitto) ja ravintolaesimiesten ja vuoropäälliköiden yleisin taustamaa oli Turkki.

Ulkomaalaistaustaisista ravintolaesimiehistä ja vuoropäälliköistä 76 prosenttia ja talonrakentajista noin 20 prosenttia oli yrittäjiä.

Ulkomaalaistaustaisista lääkäreistä noin 40 prosenttia oli venäläistaustaisia tai entisen Neuvostoliiton alueelta. Ulkomaalaistaustaisista rakennustyöntekijöistä lähes 50 prosenttia oli virolaistaustaisia.

Ulkomaalaistaustaisten työllisten viisi yleisintä ammattiryhmää ja viisi suurinta taustamaata vuonna 2016

Suhteellisesti ulkomaalaistaustaisia oli syntyperältään suomalaisia enemmän rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöinä, palvelu- ja myyntityöntekijöinä, sekä ammattiluokituksen pääluokassa muut työntekijät. Muihin työntekijöihin luetaan siivoojien lisäksi muun muassa rahdinkäsittelijöitä, sairaala- ja laitosapulaisia, avustavia keittiötyöntekijöitä sekä sanomalehtien jakajia, lähettejä ym.

Tilastokeskuksen vuoden 2016 työssäkäyntitilastossa 18–74-vuotiaiden palkansaajien ja yrittäjien vuoden viimeisen viikon mukaiset ammatit on luokiteltu kansallisen Ammattiluokitus 2010 (AML 2010) -standardin mukaisiin ammattiryhmiin.¹⁾

1) Ammattitieto tuotetaan ensisijaisesti henkilön vuoden viimeisen viikon päätyösuhteen mukaan.

Sisällys

1. Vuoden 2016 työllisten, työllisten naisten ja työllisten miesten kymmenen yleisintä ammattiryhmää verrattuna vuoteen 2011.....	5
2. Ammatillinen eriytyminen palkansaajilla ja yrittäjillä vuosina 2016 ja 2011.....	8

Taulukot

Taulukko 1. 18–74-vuotiaiden työllisten naisten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2016.....	6
Taulukko 2. 18–74-vuotiaiden työllisten miesten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2016.....	7
Taulukko 1. Ammattien 5-luokkainen segregatioluokitus.....	8
Taulukko 2. 18–74-vuotiaiden palkansaajien lukumäärät ja osuudet segregatioluokissa vuonna 2016.....	9
Taulukko 3. 18–74-vuotiaiden yrittäjien lukumäärät ja osuudet segregatioluokissa vuonna 2016.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. 18-74-vuotiaiden ulkomaista syntyperää olevien työllisten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2016, %.....	11
Liitetaulukko 2. 18-74-vuotiaiden ulkomaista syntyperää olevien työllisten yleisimmät ammattiryhmät taustamaittain vuonna 2016 1).....	11
Liitetaulukko 3. 18-74-vuotiaat työlliset, yrittäjien osuus työllisistä ja työttömien osuus työvoimasta taustamaittain vuonna 2016	14

Kuviot

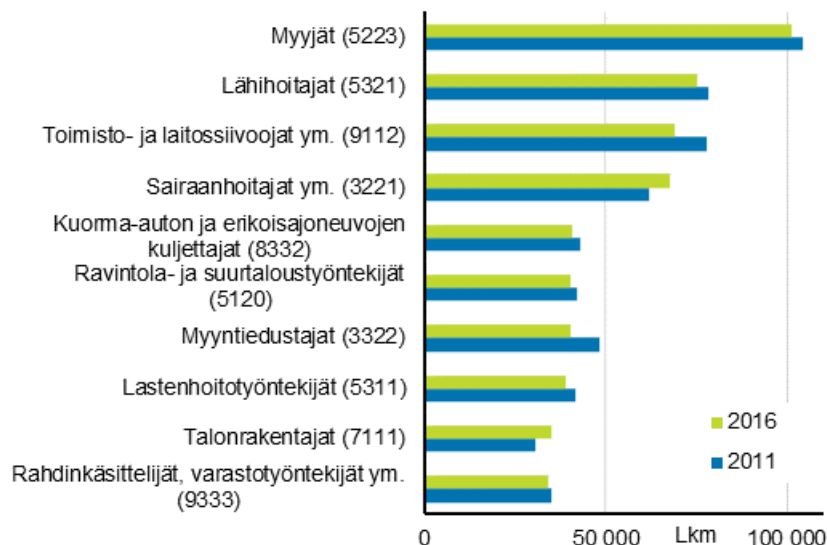
Kuvio 1. Työllisten kymmenen yleisintä ammattiryhmää vuonna 2016.....	5
Kuvio 1. Palkansaajien määrä eri segregatioluokissa vuosina 2011 ja 2016.....	8
Figure 1. Number of wage and salary earners in various segregation classes in 2011 and 2016.....	?
Kuvio 2. Yrittäjien määrä eri segregaatioluokissa vuosin 2011 ja 2016.....	9
Figure 2. Number of entrepreneurs in various segregation classes in 2011 and 2016.....	?

Laatuseloste: työssäkäyntitilasto	15
---	----

1. Vuoden 2016 työllisten, työllisten naisten ja työllisten miesten kymmenen yleisintä ammattiryhmää verrattuna vuoteen 2011

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston tietojen mukaan vuoden 2016 lopussa yleisimmin työskenneltiin myyjinä (101 300), lähihoitajina (75 100) sekä toimisto- ja laitossiivoojina (69 000). Viidessä vuodessa yleissihteerit olivat tippuneet pois työllisten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukosta ja talonrakentajat olivat nousseet tilalle.

Kuvio 1. Työllisten kymmenen yleisintä ammattiryhmää vuonna 2016

Yleisimpiä ammattiryhmiä tarkasteltiin Ammattiluokitus 2010:n 4-numerotasolla.¹⁾

Talonrakentajina työskenteli 35 100 henkilöä vuonna 2016 ja heitä oli noin 4 600 henkilöä enemmän kuin vuonna 2011. Vuonna 2016 ammattiryhmä sijoittui sijalle 9, kun viisi vuotta aikaisemmin se löytyi sijalta 11.

Vuonna 2016 yleissihteereinä työskenteli 33 700 henkilöä ja ammattiryhmä sijoittui sijalle 11, kun viisi vuotta aikaisemmin se löytyi vielä sijalta 7. Tuolloin yleissihteereinä oli toiminut 46 600 henkilöä. Osa yleissihteereinä vuonna 2011 työskennelleistä, noin 11 600 henkilöä, ei ollut enää vuonna 2016 työllisiä tai kuulunut väestöön.

Vuonna 2016 naiset työskentelivät yleisimmin myyjinä (67 800), lähihoitajina (67 300) ja sairaanhoitajina (62 700). Miesten yleisimmät ammattiryhmät olivat kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat (38 900), myyjät (33 500) ja talonrakentajat (33 200).

Vuonna 2011 naiset työskentelivät yleisimmin lähihoitajina (71 400), myyjinä (70 600) ja toimisto- ja laitossiivoojat ym. (65 400). Miesten yleisimmät ammattiryhmät olivat kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat (41 000), myyjät (33 600) ja myyntiedustajat (29 000).

Myyjät oli ainoa ammattiryhmä, joka kuului sekä työllisten naisten että työllisten miesten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukkoon vuonna 2016, kuten kaikkina vuosina viimeisen viiden vuoden aikana. Myöskään naisten ja miesten osuuksissa myyjistä ei ollut tapahtunut mitään muutosta ajanjaksolla 2011–2016. Myyjistä oli noin 67 prosenttia naisia ja noin 33 prosenttia miehiä.

Sekä työllisten naisten että työllisten miesten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukossa vain yksi ammattiryhmä oli eri vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2011.

1.1 Naisten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukosta tippui kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat ja tilalle nousi sosiaalialan ohjaajat ja neuvot ajanjaksolla 2011–2016

1) Ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 4,1 prosentilla kaikista työllisistä, noin 4,0 prosentilla kaikista työllisistä naisista ja 4,2 prosentilla kaikista työllisistä miehistä vuonna 2016.

Vuoteen 2016 verrattuna vuoden 2011 työllisten naisten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukosta oli tippunut pois ainoastaan yksi ammattiryhmä, kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat, jonka tilalle oli noussut sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat.

Taulukko 1. 18–74-vuotiaiden työllisten naisten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2016

Ammattiryhmä (AML2010 4-numerotaso)	Työllisiä	Naisia	Osuus kaikista työllisistä naisista, %	Naisten osuus, %	Miesten osuus, %
5223 Myyjät	101 333	67 813	5,9	66,9	33,1
5321 Lähihoitajat	75 062	67 306	5,9	89,7	10,3
3221 Sairaanhoidajat ym.	67 781	62 710	5,5	92,5	7,5
9112 Toimisto- ja laitossiivoojat ym.	68 920	57 283	5,0	83,1	16,9
5311 Lastenhoitotyöntekijät	39 205	37 808	3,3	96,4	3,6
4120 Yleissihteerit	33 676	29 645	2,6	88,0	12,0
5120 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	40 553	27 596	2,4	68,0	32,0
3412 Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym.	33 439	26 074	2,3	78,0	22,0
5322 Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)	27 890	25 615	2,2	91,8	8,2
2341 Peruskoulun alaluokkien opettajat	26 315	20 408	1,8	77,6	22,4
Työllisten määrä naisten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukossa	514 174	422 258	37,0	82,1	17,9
Työlliset yhteensä	2 275 679	1 140 297	100,0	50,1	49,9

Kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijoina työskenteli 18 100 naista vuonna 2016 ja ammattiryhmä sijoittui sijalle 12, kun viisi vuotta aikaisemmin se löytyi vielä sijalta 8. Vuonna 2016 naisia työskenteli 3 200 henkilöä vähemmän kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijoina kuin vuonna 2011 (21 300 henkilöä vuonna 2011). Vuonna 2011 kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijoina työskennelleistä naisista osa, yhteensä noin 5 300 henkilöä, ei ollut työllisiä tai kuulunut väestöön enää vuonna 2016.

Naisten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukkoon kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijoiden tilalle, oli noussut sosiaalialan ohjaajien ja neuvojien ym. ammattiryhmä, sijalle kahdeksan. Yhteensä 26 100 naista työskenteli sosiaalialan ohjaajana ja nevojana vuonna 2016, mikä oli 7 100 naista enemmän kuin vuonna 2011.²⁾

Ammattiluokituksen 4-numerotason ammattiryhmä 3412 sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym. koostuu kolmesta 5-numerotason ammattiryhmästä: 34121 sosiaalialan ohjaajat, 34122 nuorisotyön ohjaajat (ei srk.) ja 34123 työn- ja askarteluohjaajat. Näistä työllisten naisten ammattiryhmistä oli lukumääräisesti viidessä vuodessa eniten kasvanut sosiaaliohjaajien ammattiryhmä, noin 6 000 henkilöllä. Nuorisotyön ohjaajina työskenteli suurin piirtein sama määrä naisia vuosina 2011 ja 2016 (noin 2 000 henkilöä), kun taas työn- ja askarteluohjaajina työskenteli 1,7-kertainen määrä naisia (2 800) vuoteen 2011 verrattuna.

1.2 Sovellussuunnittelijoiden määrä kaksinkertaistui viidessä vuodessa ja tiputti koneenasettajat ja koneistajat pois miesten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukosta

Työllisten miesten kymmenestä yleisimmistä ammattiryhmistä oli viidessä vuodessa tippunut koneenasettajat ja koneistajat pois ja tilalle oli puolestaan nousseet sovellussuunnittelijat, sijalle yhdeksän.

2) Myös työllisten miesten määrä sosiaalialan ohjaajina ja nevojina (ammattiryhmä 3412) oli kasvanut vuodesta 2011 vuoteen 2016. Vuonna 2016 miehiä työskenteli sosiaalialan ohjaajina ja nevojina yhteensä 7 400 eli 1,5-kertaisesti vuoteen 2011 verrattuna. Työllisten miesten lukumäärän mukaan mitattuna ammattiryhmä 3412 sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym. oli vasta 38. yleisin miehillä.

Taulukko 2. 18–74-vuotiaiden työllisten miesten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2016

Ammattiryhmä (AML2010 4-numerotaso)	Työllisiä	Miehiä	Osuus kaikista työllisistä miehistä, %	Miesten osuus, %	Naisten osuus, %
8332 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	40 935	38 680	3,4	94,5	5,5
5223 Myyjät	101 333	33 520	3,0	33,1	66,9
7111 Talonrakentajat	35 067	33 240	2,9	94,8	5,2
9333 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	33 977	27 520	2,4	81,0	19,0
3322 Myyntiedustajat	40 177	25 195	2,2	62,7	37,3
7231 Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat	23 674	22 706	2,0	95,9	4,1
5153 Kiinteistöhuollon työntekijät	25 752	21 784	1,9	84,6	15,4
7233 Maatalous- ja teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat	17 848	17 447	1,5	97,8	2,2
2512 Sovellussuunnittelijat	21 248	17 178	1,5	80,8	19,2
7115 Kirvesmiehet ja rakennuspuusepät	15 863	15 457	1,4	97,4	2,6
Työllisten määrä miesten kymmenen yleisimmän ammattiryhmän joukossa	355 874	252 727	22,3	71,0	29,0
Työlliset yhteensä	2 275 679	1 135 382	100,0	49,9	50,1

Sovellussuunnittelijoina työskenteli 17 200 miestä vuonna 2016. Miesten määrä sovellussuunnittelijoina oli yli kaksinkertaistunut vuoteen 2011 verrattuna. Ammattiryhmä sijoittui vuonna 2016 sijalle 9, kun viisi vuotta aikaisemmin se löytyi sijalta 31.³⁾

Vuonna 2016 koneenasettajina ja koneistajina työskenteli 14 400 miestä, mikä oli 2 300 miestä vähemmän kuin vuonna 2011. Vuonna 2016 ammattiryhmä löytyi miehiltä sijalta 13, kun viisi vuotta aikaisemmin se oli vielä sijalla kymmenen. Vuonna 2011 koneenasettajina ja koneistajina työskennelleistä miehistä osa, yhteensä noin 4 200 henkilöä, ei ollut enää vuonna 2016 työllisiä tai kuulunut väestöön.

3) Myös naisten määrä (naisia 4 100 vuonna 2016) oli lähes kaksinkertaistunut viidessä vuodessa. Työllisten naisten lukumäärän mukaan sovellussuunnittelijoiden ammattiryhmä oli vasta 52. yleisin naisilla.

2. Ammatillinen eriytyminen palkansaajilla ja yrittäjillä vuosina 2016 ja 2011

Sukupuolen mukainen ammatillinen eriytyminen, segregaatio, perustuu ammattiryhmien luokitteluun sukupuoliosuuskien mukaan. Segregaation voimakkuus määräytyy sen mukaan, kuinka paljon palkansaajista toimii tasa-ammateissa.

Taulukko 1. Ammattien 5-luokkainen segregatioluokitus

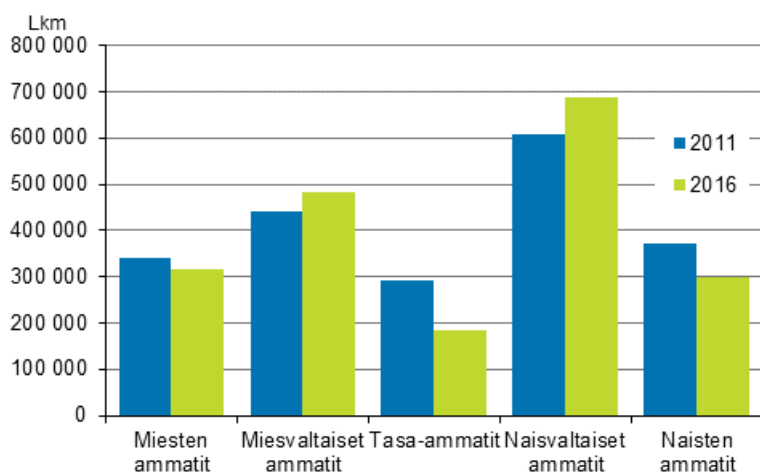
Segregaatioluokka	Ammattiryhmistä ne, joissa
Naisten ammatti	naisia > 90 %
Naisvaltainen ammatti	60 % < naisten osuus <= 90 %
Tasa-ammatti	40 % <= naisten/miesten osuus <= 60 %
Miesvaltainen ammatti	60 % < miesten osuus <= 90 %
Miesten ammatti	miehiä > 90 %

Palkansaajien ja yrittäjien ammatillista eriytymistä tarkastellaan seuraavissa kappaleissa Ammattiluokitus 2010:n 5-numerotason ammattiryhmien pohjalta.

2.1 Palkansaajilla ammatillinen eriytyminen voimistui vuodesta 2011 vuoteen 2016

Vuoden 2016 palkansaajista 9,3 prosenttia sijoittui tasa-ammatteihin, joissa eri sukupuolta olevien osuus ammattiryhmissä toimivista on 40–60 prosenttia. Tasa-ammateissa työskentelevien palkansaajien osuus kaikista palkansaajista (pl. ammatitieto puuttuu) oli viisi prosenttiyksikköä pienempi vuonna 2016 kuin vuonna 2011.

Kuvio 1. Palkansaajien määrä eri segregatioluokissa vuosina 2011 ja 2016

Palkansaajilla tasa-ammateista oli viiden vuoden aikana poistunut muun muassa seuraavat ammattiryhmät: myyntiedustajat (36 400), postinkantajat (11 900) sekä hallinnon ja elinkeinojen kehittämisen erityisasiantuntijat (15 000). Yhteensä viidessä vuodessa palkansaajien tasa-ammateista poistui 112 700 henkilöä ja noin 20 ammattiryhmää. Ja vaikka tasa-ammattiryhmiä myös syntyi noin 20, olivat ne tasa-ammateista poistuneita ammattiryhmiä reilusti pienempiä.

Isoimmat tasa-ammattiryhmiksi muuntuneista ammattiryhmistä olivat johtamisen ja organisaatioiden erityisasiantuntijat (5 900 henkilöä vrt. myyntiedustajat 36 400 henkilöä), talonrakennuksen arkkitehdit (3 200) sekä luotto- ja laina-asiantuntijat (3 000). Ammattiryhmissä, jotka olivat muuttuneet sukupuolijakaumaltaan tasaisiksi, työskenteli kuitenkin vain 20 000 palkansaajaa.

Palkansaajilla kaikkein tasaisimmin jakautuneita ammattiryhmiä olivat matemaatikot, aktuaarit ja tilastotieteilijät (yhteensä 1 600 henkilöä, joista naisia 49,9 % ja miehiä 50,1 %), puu-, kori- yms.

käsityötuotteiden tekijöinä (yhteensä noin 100 henkilöä, joista naisia 50,0 % ja miehiä 50,0 %) sekä rahoitus- ja sijoitusneuvojina (yhteensä 3 300 henkilöä, joista naisia 50,1 % ja miehiä 49,9 %).

Vuonna 2016 palkansaajien yleisimmät tasa-ammattiryhmät olivat elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät (14 700), mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat (14 200) sekä ammatillisen koulutuksen opettajat (14 000).

Taulukko 2. 18–74-vuotiaiden palkansaajien lukumäärät ja osuudet segregaatioluokissa vuonna 2016¹⁾

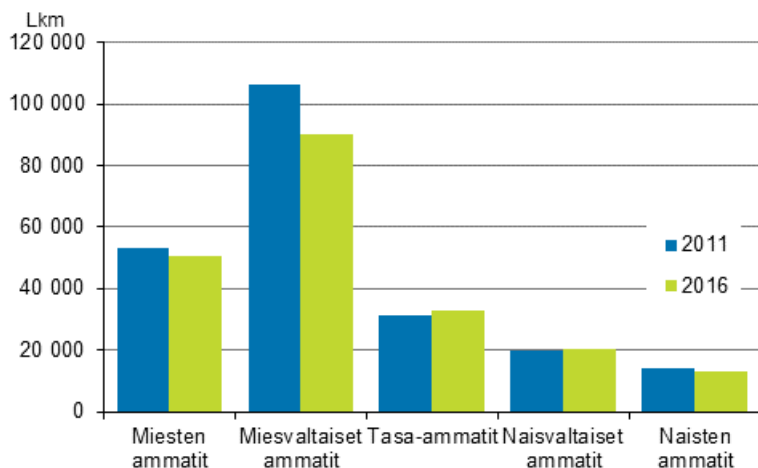
Segregaatioluokka	Palkansaajia	Osuus palkansaajista, %	Naisia	Osuus naisista, %	Miehiä	Osuus miehistä, %
Naisten ammatit	299 039	15,2	280 696	27,4	18 343	1,9
Naisvaltaiset ammatit	686 524	34,9	520 465	50,8	166 059	17,6
Tasa-ammattit	182 931	9,3	93 776	9,1	89 155	9,5
Miesvaltaiset ammatit	482 559	24,5	114 419	11,2	368 140	39,1
Miesten ammatit	315 161	16,0	15 637	1,5	299 524	31,8
Yhteensä	1 966 214	100,0	1 024 993	100,0	941 221	100,0

1) Segregaatioluokat pohjautuvat Ammattiluokitus 2010:n 5-numerotason ammattiryhmiin. Osuudet taulukossa on laskettu ammattiluokan saaneilta. Palkansaajia oli yhteensä 2 039 099, joista naisten osuus oli 52,0 prosenttia ja miesten osuus oli 48,0 prosenttia. Ammatitieto jäi tuntemattomaksi noin 3,6 prosentilla kaikista palkansaajista, naisilla 3,5 ja miehillä 3,7 prosentilla.

2.2 Yrittäjiä työskenteli tasa-ammateissa enemmän vuonna 2016 kuin vuonna 2011

Vuoden 2016 yrittäjistä 16,4 prosenttia sijoittui tasa-ammateihin, joissa eri sukupuolta olevien osuus ammattiryhmissä toimivista on 40–60 prosenttia. Tasa-ammateissa työskentelevien yrittäjien osuus kaikista yrittäjistä (pl. ammatitieto puuttuu) oli vuonna 2016 noin 3 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2011. Tarkastelussa ei ole huomioitu sitä, että naisten osuus kaikista yrittäjistä oli vain 33 prosenttia.

Kuvio 2. Yrittäjien määrä eri segregaatioluokissa vuosin 2011 ja 2016

Viiden vuoden aikana tasa-ammateiksi muuntuneita ammattiryhmiä yrittäjillä olivat muun muassa hierojat ja kuntohoitajat (2 800), puutarhurit ja kasvihuoneviljelijät (1 200) sekä kioski- ja torimyyjät (500). Poistuneissa tasa-ammattiryhmistä suurin oli verhoilijat (400). Viidessä vuodessa yrittäjien tasa-ammateihin tuli 6 000 henkilöä ja poistui noin 1 400 henkilöä.

Yrittäjillä kaikkein tasaisesti jakautuneita ammattiryhmiä olivat muun muassa graafiset ja mediasuunnittelijat (yhteensä 700 henkilöä, joista naisia 50,4 % ja miehiä 49,6 %), yleislääkärit (yhteensä noin 500 henkilöä, joista naisia 49,9 % ja miehiä 50,1 %) sekä yksityiskotien taloudenhoitajat (yhteensä 500 henkilöä, joista naisia 49,3 % ja miehiä 50,7 %).

Vuonna 2016 yrittäjien yleisimmät tasa-ammattiryhmät olivat kauppiaat (pienyrittäjät) (10 300), ravintolaesimiehet ja vuoropäälliköt (4 100) sekä hierojat ja kuntohoitajat (2 800).

Taulukko 3. 18–74-vuotiaiden yrittäjien lukumäärät ja osuudet segregaatioluokissa vuonna 2016¹⁾

Segregaatioluokka	Yrittäjiä	Osuus yrittäjistä, %	Naisia	Osuus naisista, %	Miehiä	Osuus miehistä, %
Naisten ammatit	13 420	6,2	12 663	18,2	757	0,5
Naisvaltaiset ammatit	17 491	8,1	12 511	17,9	4 980	3,4
Tasa-ammattit	35 340	16,4	17 064	24,5	18 276	12,5
Miesvaltaiset ammatit	95 796	44,3	24 433	35,0	71 363	48,8
Miesten ammatit	53 974	25,0	3 090	4,4	50 884	34,8
Yhteensä	216 021	100,0	69 761	100,0	146 260	100,0

1) Segregaatioluokat pohjautuvat Ammattiluokitus 2010:n 5-numerotason ammattiryhmiin. Osuudet taulukossa on laskettu ammattiluokan saaneilta. Yrittäjiä oli yhteensä 236 580, joista naisten osuus oli 33,5 prosenttia ja miesten osuus oli 66,5 prosenttia. Ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 8,7 prosentilla kaikista yrittäjistä, naisilla 12,0 ja miehillä 7,0 prosentilla vuonna 2016.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. 18-74-vuotiaiden ulkomaista syntyperää olevien työllisten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2016, %

Ammattiryhmä (AML 2010) ¹⁾	Työllisten osuudet taustamaan mukaan, % ²⁾					
	Ulkomaalaistaustaisia työllisiä	Venäjä/ Ent. NL	Viro	Ent. Jugoslavia	Kiina	Muut yhteensä ³⁾
91121 Toimistosiivoajat ym.	11 800	14,9	26,6	2,5	1,4	54,7
7111 Talonrakentajat	5 046	15,4	53,6	3,7	0,1	27,3
5223 Myyjät	4 607	39,5	16,4	5,2	2,7	36,2
51201 Kokit, keittäjät ja kylmäköt	2 930	12,3	8,7	1,9	9,6	67,6
53213 Sosiaalialan hoitajat	2 695	24,8	12,0	3,7	2,0	57,5
5131 Tarjoilijat	2 661	10,7	8,9	1,8	11,6	67,0
9333 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	2 573	23,3	18,5	7,0	0,4	50,8
51202 Ravintolaesimiehet ja vuoropäälliköt	2 478	6,7	3,6	3,8	11,0	74,9
8331 Linja-auton- ja raitiovaununkuljettajat	2 461	21,9	27,3	9,6	0,7	40,5
9412 Avustavat keittiötyöntekijät	1 972	15,7	9,1	2,8	5,6	66,8
32211 Sairaanhoidajat	1 960	24,5	23,2	1,5	2,4	48,3
91123 Sairaala- ja laitosapulaiset	1 829	24,0	21,3	3,4	1,2	50,1
2512 Sovellussuunnittelijat	1 752	24,3	2,7	1,4	7,6	64,0
23103 Assistentit ja tuntiopettajat (yliopisto)	1 742	11,1	1,4	0,7	9,0	77,9
8332 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	1 686	34,8	38,3	2,3	0,4	24,3

1) Ammattiryhmät ovat Ammattiluokitus 2010:n tarkimmalla tasolla. Ammattitieto jäi aineistossa tuntemattomaksi noin 7,3 %:lla ulkomaalaistaustaisista työllisistä.

2) Työllisten lukumäärän mukaan suurimmat taustamaat.

3) Taustamaa muu kuin Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, Viro, entinen Jugoslavia, Kiina tai Suomi.

1) Ammattiryhmät ovat Ammattiluokitus 2010:n tarkimmalla tasolla. Ammattitieto jäi aineistossa tuntemattomaksi noin 7,3 %:lla ulkomaalaistaustaisista työllisistä.

2) Työllisten lukumäärän mukaan suurimmat taustamaat

3) ..= Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen. 4) Taustamaa muu kuin Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, Viro, entinen Jugoslavia, Kiina tai Suomi.

4) Taustamaa muu kuin Venäjä tai Entinen Neuvostoliitto, Viro, entinen Jugoslavia, Kiina tai Suomi

Liitetaulukko 2. 18-74-vuotiaiden ulkomaista syntyperää olevien työllisten yleisimmät ammattiryhmät taustamaittain vuonna 2016 1)

Taustamaa	Ammattiryhmät (3-nrotaso)	Työllisiä	Miehiä, % 2)	Ulkomaalaistaustaisista työllisistä, %	Kaikista työllisistä, %
Venäjä/Ent. NL	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	2 459	13,6	16,2	3,5
	522 Myyjät ja kauppiaat	2 062	19,9	38,3	1,7
	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	1 529	6,5	24,9	1,3
	833 Raskaiden moottoriajoneuvojen kuljettajat	1 126	92,2	27,2	2,2
	711 Rakennustyöntekijät ym.	1 052	91,4	15,4	1,8
	332 Myynti- ja ostoagentit	746	49,2	38,8	1,4
	221 Lääkärit	706	32,3	38,6	3,5
	251 Systeemityön erityisasiantuntijat	702	74,1	21,6	1,6
	933 Rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät ym.	611	67,3	23,3	1,8
	333 Yrityspalveluiden välittäjät	568	41,9	54,0	2,8
Viro	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	3 893	8,3	25,7	5,6
	711 Rakennustyöntekijät ym.	3 613	95,7	53,0	6,3
	833 Raskaiden moottoriajoneuvojen kuljettajat	1 317	94,2	31,8	2,5
	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	862	3,8	14,0	0,7
	712 Rakennusten viimeistelytyöntekijät	859	96,9	46,6	3,4
	522 Myyjät ja kauppiaat	838	19,0	15,6	0,7
	931 Avustavat kaivos- ja rakennustyöntekijät	616	93,2	49,0	6,1
	515 Kiinteistöhuollon ja siivoustyön esimiehet	578	41,3	27,7	1,8
	933 Rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät ym.	482	66,6	18,4	1,4
	322 Sairaanhoidajat, kätilöt ym.	473	3,0	22,9	0,7
Entinen Jugoslavia	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	426	38,0	2,8	0,6
	833 Raskaiden moottoriajoneuvojen kuljettajat	276	98,2	6,7	0,5
	522 Myyjät ja kauppiaat	260	34,6	4,8	0,2
	711 Rakennustyöntekijät ym.	235	98,3	3,5	0,4
	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	226	15,0	3,7	0,2
	933 Rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät ym.	180	93,3	6,9	0,5
	512 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	151	74,2	2,8	0,4
	723 Koneasentajat ja -korjaajat	145	96,6	8,4	0,3
	515 Kiinteistöhuollon ja siivoustyön esimiehet	126	74,6	6,0	0,4
	712 Rakennusten viimeistelytyöntekijät	93	98,9	5,0	0,4
Kiina	512 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	552	74,6	10,2	1,4
	513 Tarjoilutyöntekijät	308	51,9	11,1	2,0
	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	208	27,4	1,4	0,3
	251 Systeemityön erityisasiantuntijat	205	60,5	6,3	0,5
	231 Yliopisto- ja korkeakouluopettajat	182	67,6	7,0	1,2
	522 Myyjät ja kauppiaat	167	26,9	3,1	0,1
	332 Myynti- ja ostoagentit	149	36,9	7,7	0,3
	215 Sähkötekniikan erityisasiantuntijat	140	58,6	12,0	0,8
	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	119	18,5	1,9	0,1
	941 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	119	41,2	4,9	0,6

Taustamaa	Ammattiryhmät (3-nrotaso)	Työllisiä	Miehiä, % 2)	Ulkomaalaistaustaisista työllisistä, %	Kaikista työllisistä, %
Vietnam	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	344	29,1	2,3	0,5
	933 Rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät ym.	242	81,4	9,2	0,7
	512 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	233	44,2	4,3	0,6
	611 Pelto- ja puutarhaviljelijät	225	61,8	16,3	1,1
	522 Myyjät ja kauppiaat	211	31,3	3,9	0,2
	513 Tarjoilutyöntekijät	196	35,2	7,1	1,3
	821 Teollisuustuotteiden kokoonpanijat	146	60,3	9,3	0,7
	816 Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät	127	40,2	9,0	0,9
	514 Kampaajat, parturit, kosmetologit ym.	125	12,0	9,5	0,7
	524 Muut myyntityöntekijät	114	29,8	6,3	0,5
Thaimaa	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	852	2,1	5,6	1,2
	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	314	2,5	5,1	0,3
	512 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	247	24,7	4,6	0,6
	941 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	197	7,6	8,1	1,0
	513 Tarjoilutyöntekijät	155	21,9	5,6	1,0
	522 Myyjät ja kauppiaat	143	9,1	2,7	0,1
	816 Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät	127	7,1	9,0	0,9
	611 Pelto- ja puutarhaviljelijät	117	24,8	8,5	0,6
	524 Muut myyntityöntekijät	73	8,2	4,1	0,3
	514 Kampaajat, parturit, kosmetologit ym.	64	0,0	4,8	0,4
Turkki	512 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	862	94,3	15,9	2,1
	513 Tarjoilutyöntekijät	173	83,2	6,2	1,1
	941 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	168	90,5	6,9	0,8
	141 Hotellin- ja ravintolanjohtajat	159	94,3	23,8	5,2
	524 Muut myyntityöntekijät	155	81,3	8,6	0,6
	833 Raskaiden moottoriajoneuvojen kuljettajat	89	98,9	2,1	0,2
	522 Myyjät ja kauppiaat	84	69,0	1,6	0,1
	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	71	50,7	0,5	0,1
	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	52	42,3	0,8	0,0
	933 Rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät ym.	44	93,2	1,7	0,1
Somalia	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	347	20,7	5,7	0,3
	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoajat ym.	341	40,5	2,3	0,5
	832 Henkilö- ja pakettiauton- sekä moottoripyöräkuljettajat	225	99,6	23,2	1,4
	833 Raskaiden moottoriajoneuvojen kuljettajat	218	99,5	5,3	0,4
	531 Lastenhoitajat ja koulunkäyntiavustajat	148	26,4	7,1	0,3
	264 Toimittajat, kirjailijat ja kielitieteilijät	100	53,0	7,5	0,8
	441 Muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	96	88,5	5,9	0,4
	933 Rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät ym.	93	95,7	3,5	0,3
	341 Lainopilliset asiantuntijat sekä sosiaalialan ja seurakunnan työntekijät	90	74,4	7,5	0,2
522 Myyjät ja kauppiaat	69	62,3	1,3	0,1	

Taustamaa	Ammattiryhmät (3-nrotaso)	Työllisiä	Miehiä, % 2)	Ulkomaalaistaustaisista työllisistä, %	Kaikista työllisistä, %
Irak	512 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	234	92,3	4,3	0,6
	264 Toimittajat, kirjailijat ja kielitieteilijät	202	52,5	15,1	1,6
	522 Myyjät ja kauppiaat	156	61,5	2,9	0,1
	941 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	131	86,3	5,4	0,6
	911 Koti-, hotelli- ja toimistosivoojat ym.	124	58,9	0,8	0,2
	524 Muut myyntityöntekijät	121	86,8	6,7	0,5
	532 Lähihoitajat, muut terveydenhuollon työntekijät ja kodinhoitajat	108	30,6	1,8	0,1
	833 Raskaiden moottoriajoneuvojen kuljettajat	101	99,0	2,4	0,2
	513 Tarjoilutyöntekijät	90	84,4	3,3	0,6
	723 Koneasentajat ja -korjaajat	69	98,6	4,0	0,2
Intia	251 Systeemyön erityisasiantuntijat	415	82,4	12,8	0,9
	231 Yliopisto- ja korkeakouluopettajat	173	74,6	6,7	1,1
	512 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	150	89,3	2,8	0,4
	215 Sähkötekniikan erityisasiantuntijat	106	88,7	9,1	0,6
	911 Koti-, hotelli- ja toimistosivoojat ym.	102	59,8	0,7	0,1
	311 Fysiikan, kemian ja teknisten alojen asiantuntijat	99	75,8	5,5	0,2
	513 Tarjoilutyöntekijät	95	75,8	3,4	0,6
	214 Tekniikan erityisasiantuntijat (pl. sähkötekniologia)	73	83,6	4,8	0,2
	133 Tieto- ja viestintäteknologiajohtajat	70	94,3	26,0	1,3
	941 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	63	65,1	2,6	0,3

1) Taulukkoon on valittu ulkomaalaistaustaisten työllisten määrän mukaan kymmenen suurinta taustamaata ja kustakin taustamaasta on mukana kymmenen yleisintä ammattiryhmää Ammattiluokitus 2010:n 3–numerotasolla. Ammattitieto jäi aineistossa tuntemattomaksi noin 7,3 %:lla ulkomaalaistaustaisista työllisistä.

2) ..= Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 3. 18-74-vuotiaat työlliset, yrittäjien osuus työllisistä ja työttömien osuus työvoimasta taustamaittain vuonna 2016

Taustamaa ¹⁾	Työllisiä yhteensä	Yrittäjien osuus työllisistä, %	Työttömien osuus työvoimasta, %
Suomi	2 142 225	10,4	12,6
Venäjä / ent. NL	30 517	10,1	29,4
Viro	24 229	8,5	15,9
Entinen Jugoslavia	4 225	10,9	26,9
Kiina	4 038	19,3	16,3
Vietnam	3 944	10,6	21,1
Thaimaa	3 387	14,1	31,3
Turkki	3 003	37,5	30,3
Somalia	2 529	1,9	50,9
Irak	2 527	18,2	58,6
Intia	2 472	9,7	16,7
Ulkomaalaistaustaisia yhteensä	133 454	10,5	26,0

1) Ulkomaalaistaustaisten työllisten määrän mukaan kymmenen suurinta taustamaata ja syntyperältään suomalaiset

Laatuseloste: työssäkäyntitilasto

Relevanssi

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan keskeiset työssäkäyntiä koskevat tiedot vuosittain. Ennen vastaavia tietoja voitiin tuottaa ainoastaan väestölaskentavuosina. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samoina vuodesta 1987 lähtien.

Tuotettavia tietoja ovat muun muassa väestön pääasiallinen toiminta, toimialajakauma, ammatti, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti sekä väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot. Tietoja voidaan tuottaa kaikilla hallinnollisilla aluejaoilla ja koordinaattipohjaisilla aluejaoilla (esimerkiksi postinumeroalueet, karttaruudut ja kuntien osa-alueet).

Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskuukaudet). Tietoja ammatista ja sosioekonomisesta asemasta työlliseen työvoimaan kuuluville on saatavilla väestölaskentavuosilta vuodesta 1970 viisivuotisivälein, vuodelta 1993 sekä vuodesta 2004 lähtien vuosittain.

Vuodesta 1993 lähtien työssäkäynnistä on tuotettu myös ennakkotietoja. Ennakkotietoja käytettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että aineistojen keskeneräisyydestä johtuen ennakkotietojen mukaiset työllisten määrät poikkeivat vuoteen 2005 saakka lopullisista luvuista ± 1 prosenttia koko maan tasolla. Tällä hetkellä vaihtelu on 0,2–0,3 prosenttia. Kunnittain vaihtelu voi olla suurempaakin.

Menetelmäkuvaus

Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta. Suoraa tiedonkeruuta tapahtuu vain toimipaikkatietojen määrittämisessä monitoimipaikkaisten yritysten palveluksessa oleville sekä ammatin määrittämisessä järjestäytymättömille yrityksille.

Yhteensä työssäkäyntitilaston tuotannossa käytetään yli 30 eri rekisterin tai tietoaineiston tietoja. Keskeisimpiä näistä ovat:

- väestötietojärjestelmä (Väestörekisterikeskus)
- verotuksen eri aineistot
- yksityisen sektorin erilaiset työ- ja palvelussuhderekisterit
- valtion ja kuntien palvelussuhderekisterit
- työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnhakijarekisteri
- Kelan ja Eläketurvakeskuksen eläkerekisterit
- eri opiskelijarekisterit
- pääesikunnan varusmiesrekisteri
- Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri ja julkisyhteisöjen rekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

Rekistereiden lisäksi tehdään joitakin lomakekyselyitä:

- tiedustelu monitoimipaikkaisissa yrityksissä työskentelevien toimipaikoista

- ammattitiedonkeruu vähintään neljä henkeä työllistävälle järjestäytymättömille yrityksille

Keskeistä järjestelmässä on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyys toisaalta varmistaa sen, että järjestelmä ei ole niin haavoittuva; jos esim. työeläkejärjestelmästä ei saada tietoa työsuhteesta, voidaan tieto henkilön työllisyydestä päätellä verotuksen tietojen kautta.

Useat tiedot työssäkäyntitilastoon voidaan saada suoraan jostakin rekisteristä niitä juurikaan muuttamatta tai muokkaamatta. Tällaisia tietoja ovat esim. henkilön demografiset tiedot tai tulo- ja varallisuustiedot. Monia tietoja tuotetaan myös ns. rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle kunkin muuttujan arvo. Esimerkkinä tällaisesta muuttujasta on henkilön pääasiallinen toiminta. Sen päättelyssä tarvitaan tietoja henkilön iästä, työsuhteista, työttömyydestä, opiskelusta, eläkkeen saamisesta jne. Päättelysäännöt on muodostettu siten, että ne tuottavat mahdollisimman lähelle lomakepohjaisesti kerättyjen tietojen mukaiset tiedot. Päättelysääntöjen muodostamisessa on käytetty apuna aikaisempien väestölaskentojen tietoja ja rekisteritietoja samalta ajankohdalta. Päättelysääntöihin sisältyy myös eri aineistojen priorisointi siinä tapauksessa, kun tiedot ovat ristiriitaisia.

Oikeellisuus ja tarkkuus

Suomessa rekisteripohjaisten tietojen luotettavuutta tutkittiin jo ennen päätöstä rekisteripohjaiseen väestölaskentajärjestelmään siirtymisestä. Vuosien 1980 ja 1985 laskennoissa väestön taloudellista toimintaa ja työssäkäyntiä kuvaavat tiedot kerättiin vielä lomakkeilla, mutta samanaikaisesti oli saatavilla myös rekisteripohjaisia tietoja. Vuoden 1980 väestölaskennassa tehtiin vertailututkimus 20 kunnan osalta ja vuoden 1985 väestölaskennan yhteydessä kaikkien kuntien osalta. Tutkimuksessa verrattiin rekisteripohjaisesti määriteltyä tietoa väestön pääasiallisesta toiminnasta ja ammattiasemasta lomakkeella kerättyyn tietoon. Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen osalta todettiin niin pieniksi, että päätös rekisteripohjaiseen tilastotuotantoon siirtymisestä voitiin tehdä.

Ensimmäisen kokonaan rekisteripohjaisen väestölaskennan yhteydessä vuonna 1990 tehtiin laaja luotettavuustutkimus. Rekisteritilastoja verrattiin otospohjaisen lomaketiedustelun antamiin tietoihin. Otos käsitti noin kaksi prosenttia rakennuksista, asunnoista ja henkilöistä. Luotettavuustutkimus osoitti, kuinka suurella osalla lomaketieto ja rekisteritieto poikkesivat toisistaan, mutta ei lopulta sitä, kumpi tieto oli oikea. Esimerkiksi useampaa työtä tekevä ilmoitti lomaketiedustelussa pääasialliseksi työksensä eri toimen kuin mihin rekisteripäättelyssä päädyttiin. Työssäkäyvä opiskelija tuli määritellyksi rekisteritiedoilla väistämättä työlliseksi, vaikka hän itse olisikin jättänyt työnsä kertomatta. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei rekisteripohjaisten ja lomakepohjaisten tietojen ero ole suurempi kuin kahden lomakepohjaisen tiedon välinen ero. Vertailututkimuksia on julkaistu Tilastokeskuksen sarjoissa.

Tärkeimmäksi rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston laadunvalvontamenetelmäksi on kehittynyt työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona. Myös vuosien 1995 ja 2000 väestölaskennan luotettavuustutkimukset perustuivat työvoimatutkimuksen käyttöön vertailutietona.

Työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona toimii kahdella tasolla. Toisaalta seurataan näiden kahden menetelmän tuottamien tulosten tasoa ja toisaalta sitä, miten hyvin menetelmät tuottavat yksikkötasolla samalla tavoin luokiteltua tietoa. Yksikkötason vertailu tehdään ristiintaulukoimalla työvoimatutkimuksen otosaineiston henkilöiden saman ajankohdan rekisteripohjaiset ja haastatteluun perustuvat tiedot pääasiallisesta toiminnasta ja toimialasta keskenään. Vertailuja on tehty vuodesta 1987 lähtien.

Usein poikkeamat ovat selitettävissä rekisterijärjestelmän ja haastattelumenetelmän eroilla, eikä aina voida yksikäsitteisesti sanoa, kumpi menetelmä tuottaa oikean tuloksen eli välttämättä haastattelemallakaan saatu tieto ei ole absoluuttisen oikea. Usein todellisuudessa on niin, että henkilö itse tai haastattelija joutuu tekemään päätöksen ristiriitaisen informaation pohjalta, kun taas rekisterimenetelmässä on laadittu yksikäsitteinen sääntö. Rekisterimenetelmän etuna on tällöin sen loogisuus: kone tekee ratkaisun aina samalla tavalla, mutta saman informaation omaavat henkilöt voivat päätyä eri lopputulokseen.

Ajantasaisuus

Työssäkäyntitilasto tehdään vuosittain. Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukko kuvaa vuoden viimeisen päivän tilannetta. Tiedot henkilön toiminnasta ja työpaikasta ovat vuoden viimeiseltä viikolta. Tilastossa on myös kertymätietoja koko vuodelta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskuukaudet).

Ennakkotiedot valmistuvat noin 12 kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Lopullisista tiedoista pääasiallinen toiminta ja ammattiasema valmistuvat noin 14 kuukautta, työpaikkatiedot 21 kuukautta ja ammatti ja sosioekonominen asema noin 22 kuukautta viiteajankohdan jälkeen.

Saatavuus

Työssäkäyntitilaston kunnittaiset tiedot työllisistä, työpaikoista ja pääasiallisesta toiminnasta ovat saatavilla Tilastokeskuksen internetsivuilta maksuttomasta StatFin-tilastopalvelusta. Maksullisessa Väestötilastopalvelussa on eritellympää tietoa, myös kuntien osa-alueittain. Aineistoista tehdään erityisselvityksiä asiakkaan pyynnöstä.

Vuosina 1987–2001 työssäkäyntitilaston tietoja on julkaistu erillisissä työssäkäyntitilaston julkaisuissa. Viimeinen paperimuotoinen julkaisu, Työssäkäyntitilasto 2000–2001, sisältää työssäkäyntitilaston vuoden 2000 lopullisia tietoja ja vuoden 2001 ennakkotietoja.

Vertailukelpoisuus

Työssäkäyntitilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1987. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Tilastossa käytetyt luokitukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Esimerkiksi toimialaluokitus on muuttunut vuosina 1993, 2001 ja 2007 ja ammattiluokitus vuosina 1995 ja 2010. Luokitusmuutokset vaikuttavat aikaisempien vuosien vertailtavuuteen, sillä täydellisiä avaimia ei kaikkien luokitusten välille voi rakentaa. Tilastossa käytettävät luokitukset ja luokitusten väliset avaimet löytyvät Tilastokeskuksen internetsivuilta <http://www.tilastokeskus.fi/luokitukset>.

Myös muutokset lainsäädännössä vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen. Vuoden 1998 alusta tuli voimaan niin sanottu pätkätyölaki, jolloin myös lyhyet työsuhteet tulivat eläkevakuutuksen piiriin. Tämä lisäsi työllisten määrää jonkin verran.

Vuodesta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin kuuluvat 18–67-vuotiaat. Työeläkevakuutuksen vakuuttamisvelvollisuus alkaa 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja jatkuu sen kuukauden loppuun, jonka aikana työntekijä täyttää 68 vuotta. Ennen vuotta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin henkilöt kuuluivat jo 14 vuoden iästä lähtien. Tämä näkyy työssäkäyntitilastossa vuodesta 2005 alkaen nuorten työllisyyden vähenemisenä ja opiskelijoiden määrän kasvuna. Alaikäisten työssäkäyntiä ei pystytä rekisteritietojen perusteella luotettavasti tilaamaan.

Apurahansaajat on vuoden 2009 alusta lähtien vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) mukaisen lakisääteisen työeläketurvan piiriin, minkä seurauksena heidät määritellään yrittäjiksi.

Vuoden 2010 tilastosta lähtien yrittäjien määrittelyssä otetaan huomioon yrittäjätulojen lisäksi myös henkilöverotuksessa palkkatuloihin kuuluva niin sanottu yrittäjäpalkka (YEL-/MYEL-vakuutetun yrittäjän palkka), jota yrittäjänä toimiva voi saada esimerkiksi avoimen yhtiön yhtiömiehenä, kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä ja osakeyhtiön johtavassa asemassa toimivana osakkaana. Jos henkilö toimii vuoden viimeisellä viikolla sekä yrittäjänä että palkansaajana, henkilö määritellään yrittäjäksi, jos hänen yhteenlasketut yrittäjätulonsa ja -palkkansa ovat suuremmat kuin muut palkkatulot, ja päinvastoin. Yrittäjäpalkan huomioiminen yrittäjien määrittelyssä lisäsi yrittäjien määrää noin 3 300 henkilöllä vuoden 2010 tilastossa.

Vuosina 2010–2011 yrittäjien määrä nousi koko maassa 9 600:lla. Nousuun vaikutti se, että yrittäjän ja maatalousyrittäjän eläkelain yrittäjämäärittelmä laajeni vuoden 2011 alusta. Yrittäjäksi määritellään osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä johtavassa asemassa työskentelevä henkilö, joka omistaa yksin yli 30 prosenttia yrityksen osakkeista tai jolla on yksin yli 30 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai jolla on muussa yhteisössä vastaava määräämisvalta. Aiemmin raja oli 50 prosenttia.

Varusmiespalvelusajan ja siviilipalveluksen kestoa lyhennettiin 15 vuorokaudella 1.2.2013 (lait asevelvollisuuslain ja siviilipalveluslain muuttamisesta). Lakiuudistuksen myötä iso osa asevelvollisista kotiutuu palveluksesta ennen joulua, eikä siten ole työssäkäyntitilaston viiteajankohtana (vuoden viimeisellä viikolla) enää varusmies- tai siviilipalveluksessa. Uudistuksen seurauksena asevelvollisten määrä väheni vuosina 2012–2013 lähes 9 400:lla.

Työttömyyseläkkeellä olevien määrä on vähentynyt voimakkaasti 2000-luvun lopusta lähtien. Työttömyyseläkkeitä ei ole myönnetty vuoden 2011 jälkeen.

Vuoden 2013 tilastosta alkaen toimialaluokkaan 97000 Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina tilastoitiin työllisiä aiempaa kattavammin. Tilastovuonna 2013 toimiala 97000 kasvoi lähes 7 600 työllisellä. Jos henkilöt olivat edellisvuonna työllisiä, yleisin aiempi toimiala oli tuntematon.

Vuoden 2015 tilastosta alkaen maatalouden toimialatiedot ovat tarkentuneet. Muutokset tilastovuosien 2014–2015 välillä näkyvät toimialan 01 (Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut) tarkemmilla luokitustasoilla siirtyminä maatalouden tuotantosuuntaa tarkemmin kuvaaviin luokkiin.

Palkansaaajien päättelyssä käytettäviä palkka- ja yrittäjätulojen käsitteitä laajennettiin vuonna 2014. Käytettävät määritelmät vastaavat nyt tulonjaon kokonaistilaston vastaavia tulokäsitteitä.

Ennen vuotta 1987 väestön taloudellista toimintaa kuvaavia kuntatasoisia tietoja on tuotettu lomakepohjaisissa väestölaskennoissa (vuosilta 1950, 1960, 1970, 1975, 1980 ja 1985). Erot rekisteri- ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen välillä ovat osoittautuneet sen verran pieniksi, että vertailtavuutta ajassa voidaan pitää suhteellisen hyvänä muiden kuin edellä mainittujen luokitusmuutosten vuoksi.

Tilastossa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

Yhtenäisyys

Tietoja väestön taloudellisesta toiminnasta saadaan myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joka on kuukausittain tehtävä otostutkimus. Tiedot poikkeavat keruutavasta ja työllisten päättelystä johtuen jonkin verran työssäkäyntitilaston tiedoista. Muun muassa työllisten määrä on työvoimatutkimuksessa joitakin prosentteja suurempi.

Ammattitietoja koskevia tilastoja julkaistaan Tilastokeskuksessa työssäkäyntitilaston lisäksi myös palkkatilastoissa ja työvoimatutkimuksessa. Palkkatilaston ammattitiedot ovat työssäkäyntitilaston ammattitiedon tärkein tiedonlähde, joten tiedot ovat melko lähellä toisiaan. Palkkatilaston tiedoista puuttuvat kuitenkin yrittäjät, yritysten ylin johto, alle viisi henkeä työllistävät yritykset sekä yritykset, joiden päätoimialana on maa-, metsä- tai kalatalous. Työssäkäyntitilaston ja työvoimatutkimuksen ammattitiedot tulevat eri lähteistä ja koskevat eri ajanjaksoja – työvoimatutkimus tehdään kuukausittain, kun työssäkäyntitilaston viiteajanjakso on vuoden viimeinen viikko. Myös tilastojen käyttämät käsitteet poikkeavat hieman toisistaan. Esimerkiksi työssäkäyntitilastossa yrittäjistä luokitellaan johtajiksi ainoastaan ne, joiden yrityksen koko on yritysrekisterin mukaan vähintään 5 henkilötyövuotta, muuten yrittäjien ammatit määritellään yrityksen toimialan mukaan muihin ammattien pääryhmiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tilastoa työttömien työnhakijoiden määrästä. TEM:n työnhakijarekisterin tiedot kertovat työttömien työnhakijoiden määrän kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Työssäkäyntitilaston tieto työttömyydestä perustuu TEM:n työnhakijarekisterin tietoihin. Siten työssäkäyntitilaston ja TEM:n luvut työttömyydestä ovat suhteellisen lähellä toisiaan.

Lisätietoja

Juho Keva 029 551 3601

Elina Mikkela 029 551 2973

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

info@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-5528 (pdf)